

donutil k zaplacení honoráře co do výše nesporného, což může učiniti jen ve sporu, ve kterém se mu dostane exekučního titulu proti žalovanému. Uplatněného dovolacího důvodu čís. 1 Šu 503 c. ř. s. tu tedy není.

Nesprávné právní posouzení věci spatřuje dovolatel v tom, že byl odsouzen ku zaplacení zažalovaného peníze přes to, že nebylo zjištěno, že žalobce zmocnil ku práci spojené se smlouvou rozvazovací ze dne 31. července 1924. Dovolací soud přisvědčuje však názoru odvolacího soudu, že žalovaný jest povinen již podle Šu 175 not. ř. k náhradě honoráře žalobci, a stačí poukázati v této příčině na správné odůvodnění napadeného rozsudku. Toto zákonné ustanovení nežádá, by notář byl splnomocněn k úkonu, za který žádá honorář, nýbrž stačí, že někdo jest účastníkem jednání, které bylo s pomocí notářovou sjednáno. Že takovýmto účastníkem rozvazovací smlouvy ze dne 31. července 1924 jest žalovaný, nelze vůbec, přihlížeje k obsahu smlouvy, ve které jest žalovaný jednou stranou a která jím byla podepsána, vážně bráti v pochybnost. Dovolatel jest podle tohoto zákonného ustanovení solidárně zavázán ku zaplacení honoráře s manželi L-ovými a nelze se mu proto ubrániti žalobě, která si právě jeho jako dlužníka vybrala (§ 891 o. z. o.). Již z tohoto důvodu jest žaloba proti dovolateli odůvodněna a nelze rozsudku odvolacího soudu, který to uznal, vytýkati nesprávné právní posouzení věci.

Čís. 5583.

Upozornění u pokladny, že každý má ve vlastním zájmu přijaté peníze přepočítati a prohlédnouti, ježto dodatečné reklamace se nepřijímají, nelze pokládati za obchodní zvyklost ve smyslu čl. 1 obch. zák. Jako obchodní obyčej bylo by upozornění to závazným jen tehdy, kdyby strany výslovně nebo mlčky ujednaly jeho platnost.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1925, Rv I 1710/25.)

Žalobce vyzvedl u pokladny žalované společnosti tři balíčky po 100 bankovkách à 1.000 Kč. Ježto dvě bankovky byly pozastaveny jako padělek, domáhal se žalobce na žalované společnosti zaplacení 2.000 Kč. Bylo zjištěno, že u pokladny společnosti byl umístěn nápis: »Žádá se, aby každý ve vlastním zájmu přijaté peníze si ihned řádně přepočítal a prohlédl, neboť dodatečné reklamace se nepřijímají.« Procesní soud první stolice žalobu zamítl, maje za to, že žalobce stihá nebezpečí placení, neboť vyplácejícího pokladníka za daného stavu věci mohlo stihati nebezpečí jenom tu dobu, pokud peníze vyplácel. Jakmile však žalobce s ohledem na upozornění u přepážky peníze přijal, vyplácející pokladna již ohledně nepravosti, jakož i počtu bankovek neručí. D o v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: Soud vzal za prokázáno, že bankovky (správně státovky) jsou uzavřeny v páskách a že se vyplácejí v týchž páskách, v kterých na žalovanou dojdou, a, jak jde z pásky na jevo, jest na nich upozornění: »P ř e p o č í t á v a t i u p o k l a d n y, j i n a k s e n e r u č í«, a vzal soud za zjištěno, že žalobce skutečně si peníze přepočítal. Soud první stolice dále zjistil, že

u žalované strany u každé pokladny jest nápis, že každý ve vlastním zájmu má přijaté peníze si ihned řádně přepočítati a prohlédnouti, neboť dodatečné reklamace se nepřijímají. Avšak tato zjištění prvního soudce neodůvodňují ještě závěr, prvním soudcem z nich vyvozený, neboť jimi nárok žalobcův nepadá. Co do počtu státovek nebylo ku reklamaci žalobcově příčiny, co do pravosti jich nemožno přes upozornění u pokladny žádati od osob, peníze přijímajících, by ihned u pokladny pravoplatně co do pravosti peníze zkoumaly, ježto z pravidla taková věc jest prostě nemožná, jak nejlépe tomu nasvědčuje výpověď svědka Aloise K-a. Nemohla by proto také taková jednostranná vyhláška peněžního ústavu ničeho změnit na právech osob třetích, kterým vždy musí býti ponecháno právo, prokázati, kde padělané peníze obdržely. Utvoření se usance obchodní, příčící se normální možnosti, nelze připustiti. Okolnost, že si žalobce z opatrnosti nepoznamenal a pokladníkem potvrditi nedal čísla obdržených státovek, nemůže zabrániti, aby obtížnějším způsobem pak důkaz o tom, že padělané peníze od žalované obdržel, nemohl podati.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Neobstojí výtká nesprávného posouzení právního. V té příčině nepadá dovolatelka vlastně jen názor soudu odvolacího, že nelze připustiti utvoření se obchodní usance, příčící se normální možnosti. Proti příslušným vývodům dovolacího spisu budiž připomenuto toto: Umístěno-li u každé pokladny žalované společnosti upozornění, že každý má ve vlastním zájmu přijaté peníze ihned řádně si přepočítati a prohlédnouti, ježto dodatečné reklamace se nepřijímají, nelze to vůbec pokládati za obchodní zvyklost ve smyslu čl. 1 obch. zák., t. j. za pravidlo práva obyčejového, jsoucí podpůrným právem objektivním a vízicím každého i bez zvláštního podrobení. Pokud by však žalovaná v dotyčném opatření shledávala pouhý obyčej obchodní (usanci), nutno zdůrazniti, že takové obyčeje jsou závaznými jen tehdy, když strany výslovně nebo mlčky ujednaly jejich platnost, že však v tomto případě nelze tvrditi, že by se byl žalobce takovému obyčeji podrobil způsobem, naznačeným v §u 863 obč. zák. K jakým nemožným důsledkům by vedl názor žalované a prvního soudu, že se žalovaná oním upozorněním sprostila veškerého ručení za padělané státovky, plyne ostatně z výpovědi policejního inspektora Aloise K-a, který jako svědek udal, že padělky byly velice zdařilé a pro laika vůbec nerozeznatelné, takže on sám jednu z padělaných tisícovek u čtyř bank — bez závady — rozměnil za drobné. Nebylo tedy skutečně za pravidelných poměrů možno, pozastaviti padělky hned při pokladně po přepočítání a prohlédnutí, a pravdu má soud odvolací, když praví, že se nemůže utvořiti tvrzený obchodní obyčej (usance), poněvadž by se přičil pravidelné možnosti. Přičil by se však i poctivému obchodování a slušnosti obchodnické.